

Lekce 6: Pády + předložky se 3., 4. pádem

Předložky se 3. a 4. pádem (mit, zu, bei, von / ohne, für) + cvičení. Osobní zájmena se 3. a 4. pádem.

Obsah:

1. Co jsou předložky
2. Pády opakování
3. Předložky se 4. pádem
4. Předložky se 3. pádem
5. Splynutí předložky se členem
6. Osobní zájmena ve 3. a 4. pádě
7. Shrnutí

1. PŘEDLOŽKY (Präpositionen)

- ▶ nesklonný slovní druh
- ▶ vyjadřují vztah mezi uvnitř věty
- ▶ samostatně netvoří větné členy
- ▶ v němčině dělíme podle pádu, který po nich následuje:
  1. předložky se 4. pádem
  2. předložky se 3. pádem
  3. předložky se 3. a 4. pádem
  4. předložky s 2. pádem
  5. předložky se všemi pády

2. PÁDY

Kolik pádů má němčina?

V němčině existují čtyři pády:

nominativ (1. pád), genitiv (2. pád), dativ (3. pád) a akuzativ (4. pád).

V každém z nich mají členy podstatných jmen (der, die, das, die) (někdy i pod. jména samotná) a osobní zájmena (ihm, Ihnen, atd.) jiný tvar.

1. pád - označuje podmět (kdo? co?)
2. pád - označuje přivlastňovací vztah (čí?)
3. pád - označuje nepřímý předmět (komu? čemu?)
4. pád - označuje přímý předmět (koho? co?)

rod mužský

rod ženský

rod střední

mn.číslo

1. pád	der	die	das	die
2. pád	des	der	des	der
3. pád	dem	der	dem	den
4. pád	den	die	das	die

	rod mužský	rod ženský	rod střední	mn.číslo
1. pád	ein	eine	ein	-
2. pád	eines	einer	eines	-
3. pád	einem	einer	einem	-
4. pád	einen	eine	ein	-

Srovnání s češtinou

Př. Jdu s kamarádkou. Jaký pád je to v češtině?

X

Ich gehe mit einer Freundin. V jakém pádě jsme v této větě v němčině?

→ Tady vidíme, že zatímco v češtině použijeme 7. pád (s kým, čím?), v němčině se pro stejnou předložku (s = mit) používá 3. pád (mit wem?).

Př. Mluvím o té knize. Jaký pád je to v češtině?

X

Ich spreche über das Buch. V jakém pádě jsem v této větě v němčině?

→ Tady vidíme, že zatímco v češtině použijeme 6. pád (o kom, o čem?), v němčině se pro stejnou předložku (o = über) používá 4. pád (mitüber wen?).

I když se pády mohou v mnoha případech shodovat, existují situace, kde je třeba v němčině použít jiný pád než v češtině. Proto je důležité učit se nejen význam předložek, ale také jejich spojení s pády a případně slovesy v každém jazyce zvlášť.

Cvičení 1 - Zkus přiřadit německé předložky k jejich českému výrazu a tipni si, s jakým pádem se pojí.

Správné páry zmizí, opět rozpojit je můžete klikem na "izolepu".

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=p6vqe3zi224>

3. PŘEDLOŽKY SE 4. PÁDEM

Některé předložky v němčině vyžadují vždy 4. pád, a to bez ohledu na kontext.

durch – skrz

für – pro

gegen – proti

ohne – bez

um – kolem, okolo

a další: bis (do časové období), je (po, podle, na), per (na), pro (na), wider (proti)

4. pád	den	die	das	die
4. pád	einen	eine	ein	-

Př.

Ich gehe durch den Park. Jdu skrz park.

Das Geschenk ist für den Freund. Ten dárek je pro toho přítele.

Wir sind gegen den Plan. Jsme proti tomu plánu.

Ohne die Liebe kann ich nicht leben. Nemůžu bez té lásky žít.

Wir gehen um das Haus. Jdeme kolem domu.

Cvičení 2 - Vyber správnou předložku nebo pod. jméno ve 4. pádě.

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=poexve33j24>

4. PŘEDLOŽKY SE 3. PÁDEM

aus - z

bei - u, při

mit - s

nach - po, podle, do

von - od, s, z, o

zu - k, na, pro, o, za, do

seit - od (časově, od určitého bodu v minulosti do přítomnosti)

ab - od (od určitého čas. bodu v budoucnosti nebo místa)

a další: dank (díky), außer (kromě, mimo), gegenüber (naproti, vůči), nächst (vedle, blízko), samt (i s, včetně), binnen (do, za, ve lhůtě) atd.

3. pád	dem	der	dem	den + -n u pod. jm.
3. pád	einem	einer	einem	-

Ich schlafe heute bei einem Freund. Dnes spím u jednoho kamaráda.

Wir fahren mit dem Auto. Jedeme autem.

Nach der Nacht kommt der Morgen. Po noci přijde ráno.

Das Geschenk ist von der Freundin. Ten dárek je od té přítelkyně.

Wir gehen zum (zu dem) Training*. Jdeme na trénink.

Seit einem Jahr trinkt er keinen Alkohol. Už rok nepije žádný alkohol.

Der Bus fährt ab 8 Uhr. Autobus jede od 8 hodin.

* Předložka zu se používá k vyjádření směru nebo cíle. Proto ji použijeme i pokud chceme vyjádřit, že jdeme na nějakou akci či událost:

Př. na trénink - zum Training, na párty - zur Party, na koncert - zum Konzert, apod.

Rozdíl mezi aus (z) a von (z, s, od, o)

► Aus: mluvíme o tom, že něco nebo někdo pochází ze země, města nebo uzavřeného prostoru, z vnitřku nějakého místa:

Př.

Ich komme aus Deutschland. Pocházím z Německa.

Ich gehe aus dem Haus. Odcházím z domu.

► Von: mluvíme o původu z konkrétního bodu, instituce, organizace nebo od osoby, z otevřeného prostoru, z povrchu:

Př.

Ich komme von der Arbeit. Přicházím z práce.

vom Tisch   ze stolu

das Geschenk von meiner Mutter   dárek od mé matky

Spojení předložek von... bis - od... do

→ u časových údajů Wir arbeiten von Montag bis Freitag.

Bis - do - je sama pádově neutrální předložkou, neurčuje pád, pouze v případě ve spojení s dalšími předložkami (bis zu, bis nach, bis auf, apod.)

Cvičení 3 - Vyber správnou předložku nebo pod. jméno ve 3. pádě.

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=p2v8ct4zj24>

Splynutí předložky se členem

Některé předložky mohou splynout se členem. S předložkou se nedají spojit všechny tvary členů, jen dem, den, das a der. Nejčastější je splynutí předložek s určitým členem:

an + dem = am

zu + der = zur

in + das = ins

bei + dem = beim

in + dem = im

atd.

Některá taková spojení jsou v jazyce tak pevně zakořeněna a nelze je zpět rozdělit.

Př.

am besten (nejlépe) - v tomto případě nelze použít formu an dem

am vierten Oktober - při udávání data se používá pouze tato forma am

Spojené tvary se obecně používají velmi často (zur Schule - do školy, im Bereich - v oblasti, am Montag - v pondělí, ins Kino - do kina).

Některá méně častá spojení se používají pouze v hovorovém jazyce (ausm = aus dem, durchn = durch den).

Cvičení 4 - Doplně správnou předložku a člen ve 3. nebo 4. pádě.

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=pi0p46uuk24>

6. OSOBNÍ ZÁJMENA VE 3. A 4. PÁDĚ

1. pád	ich	du	er	sie	es	wir	ihr	sie	Sie
3. pád	mir	dir	ihm	ihr	ihm	uns	euch	ihnen	lhnen
	mně, mi	tobě, ti	jemu, mu	jí	jemu, mu	nám	vám	jim	Vám
4. pád	mich	dich	ihn	sie	es	uns	euch	sie	Sie
	mě	tebe	jeho, ho	ji	jeho, ho	nás	vás	je	Vás

Př.

Du gefällst mir. Ty se mi líbíš. (komu, čemu? - 3. pád)

Ich sehe ihn nicht. Nevidím ho. (koho, co? - 4. pád)

Cvičení 5 - Vyber správné osobní zájmeno ve 3. pádě.

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=pwgpzpk9t24>

Cvičení 6 - Napiš správné osobní zájmeno ve 4. pádě.

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=pafff24ak24>

Cvičení 7 - Dopln do vět osobní zájmeno ve správném pádě. Předložky ti napoví.

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=pcv5o507c24>

7. SHRnutí

Předložky jsou nesklonné slovní druhy, které vyjadřují vztahy mezi slovy ve větách. Samostatně netvoří větné členy, ale ovlivňují tvar podstatných jmen a zájmen, které po nich následují.

Některé předložky se vždy pojí s určitým pádem.

Předložky se 4. pádem: durch (skrze), für (pro), gegen (proti), ohne (bez), um (kolem).

Předložky se 3. pádem: aus (z), bei (u, při), mit (s), nach (po, do), von (od, z), zu (k), seit (od, časově).

V němčině se po předložkách určuje konkrétní pád ve větě podle toho, kterou předložku použijeme (říká se tomu předložkové vazby). Tento pád se nemusí vždy shodovat s češtinou. Proto je důležité věnovat pozornost tomu, jaké předložky a pády jsou v němčině vyžadovány v různých situacích.

Př. sprechen über etw. mluvit o něčem
sprechen mit jmdm. mluvit s kým
sprechen gegen etw. mluvit proti něčemu.

Některé předložky v němčině mohou splynout se členem. To znamená, že se předložka spojí s určitým členem, což vytváří zkrácený tvar. Například: an + dem = am (na, při),

zu + der = zur (k, na) apod. Tato splynutí jsou běžná v každodenní řeči a je důležité se s nimi seznámit, protože jejich použití je časté.

Osobní zájmena mají v němčině různé tvary podle pádu, což je potřeba si zapamatovat:

Př.

Ich frage dich. Ptám se tě.

Er gibt mir das Buch. On mi dává knihu.

ŘEŠENÍ KE CVIČENÍM

Cvičení 4 - Doplň správnou předložku a člen ve 3. nebo 4. pádě.

1. Unser Haus steht bei der Schule. (u té školy)
2. Ohne den Ausweis geht es nicht. (bez toho průkazu)
3. Springt die Katze von der Mauer? (ze shora, z té zdi)
4. Ich gehe für einen Fisch. (pro nějakou rybu)
5. Wir biegen jetzt nach rechts. (do prava)
6. Sie laufen durch den Park. (skrz ten park)
7. Peter fährt um die Kirche. (kolem toho kostela)
8. Laura fährt mit dem Zug. (tím vlakem)
9. Sie tanzt ohne einen Partner. (bez nějakého partnera)
10. Wir gehen am Samstag zur/ zu der Party. (na tu party)
11. Das Geschenk ist von einer Freundin. (od nějaké kamarádky)
12. Nach dem Unterricht gehen wir ins Kino. (po tom vyučování)

Cvičení 6 - Napiš správné osobní zájmeno ve 4. pádě.

1. Liest du das Buch? - Nein, ich lese ___ nicht. es
2. Verstehst du uns? - Nein, ich verstehe _ nicht. euch
3. Siehst du sie heute Karel? - Ja, ich sehe __ heute am Nachmittag. ihn
4. Liebst Kamila? - Nein, ich liebe __ nicht. sie
5. Liebst du Robert? - Ja, ich liebe __ sehr. ihn
6. Siehst du nicht das Gebäude? - Doch, ich sehe __ . es
7. Siehst du mich? - Nein, ich sehe __ nicht. dich
8. Hast du deine Bücher? - Ja, ich habe __ in der Tasche. sie
9. Kaufst du die Flasche Wein? - Nein, ich kaufe __ nicht. sie
10. Wie viel kostet der Kuchen? - __ kostet nicht viel. Er

<https://jazykyprobohemy.cz/>